

tős része a dunántúli vonaldíszes kultúra időszakára datálható. Néhány kisebb-nagyobb gödör mellett egy nagyméretű, szabálytalan alakú objektumot találtunk ebből az időszakból. A lengyeli kultúra időszakához több, viszonylag sok leletanyagot tartalmazó gödör tartozott. Egy objektum a késő bronzkorra, a késő halomsíros-kora urnamezős idősziakra datálható. Találtunk egy zsugorított őskori sírt is, amelynek pontos kora – melléklet hiányában – nem volt megállapítható. Előkerült egy nem szabályosan eltemetett, csak gödörbe dobott, szintén ismeretlen korú csontváz is.

Munkatársak: dr. Honti Szilvia, Németh Péter régészek, Ambrus Edit, Balla Krisztián, Cserép Tamás, Gál Zoltán, Nyári Zsolt technikusok.

MOLNÁR ISTVÁN

168. Hortobágy határa

(Hajdú-Bihar megye) U, R, Sza, N

A Hortobágyi Nemzeti Park 72 km elektromos légkábel cserélt földkábelre a „Natura 2000” program keretében. A tervezett nyomvonal több régészeti lelőhelyet érintett a település határában. A térinformatikai méréseket és feldolgozást az Archeodata Bt. végezte.

Halastó: A Hortobágy-folyótól K-re, az Óhati-tavak és a Hortobágyi-halastó által bezárt különösen védett ősgyep területén 2007. szeptember 24–28. között végeztük a feltárást. A kivitelezési munkák közben az érintett szakaszon 10–12 sötét objektum feltárását észleltük a kábelárok oldalában és sok őskori/neolitik kerámiadarabot, állati csontokat találtunk a kitermelt földben. A nyomvonal közel 300 m hosszan haladt keresztül az újkőkori telepen. Feltártuk a telep 8 objektumát, melyek közül 7 gödörnek, 1 kútnak bizonyult. A 3 m átmérőjű, kerek, befelé szűkülő falú kútnál semmiféle tartószerkezetet nem tudtunk megfigyelni. A gödrök változó mélységűek és méretűek voltak, két esetben vörös, átégett réteget lokalizáltunk. Leletanyaguk nagyon gazdag, rengeteg kerámiatöredéket, állatcsontot, paticsdarabot, kerámiaorsógombot, obszidiánt találtunk.

Kungyörgy-pusztá: A 33. sz. műút D-i oldalától 30 m-re, 2007. július 23. és szeptember 11. között végeztük a feltárást. A lelőhely védett legelőn helyezkedik el egy hosszan elnyúló alacsony földháton. A kivitelezési munkák közben 30–40 sötét objektum feltárását észleltük a kábelárok oldalában és sok római császárkori (szarmata) kerámiadarabot, állati csontokat és paticsot találtunk a kitermelt földben. A nyomvonal közel 600 m hosszan haladt keresztül a szarmata telepen. Feltártunk egy neolitik, 1 rézkori, 133 szarmata objektumot. A megfigyelt jelenségek közül 2 sír, 4 épület, 2 nyílt tűzhely, 2 árok, 21 cölöplyuk és 101 gödör. A neolitik cölöphely 0,8 m nagyságú, kerek, sekély, egyenes falú. Az egyik sír rézkori, melyet egy szarmata méhkas alakú gödör elvágott. A kerek sírgödörbe helyezett zsugorított csontváz koponyája és két sípcsontja maradt meg, mellékletként két edény és ételáldozatot tettek a halott

mellé. A szarmata lakóházak félig földbe mélyített, felmenőfal nélküliek. Formájuk négyzetes, alapterületük kb. 2–4×4–6 m, kemence nyomát nem észleltük, de a padlón mindig jól megfigyelhető volt a nyílt tűzhely erősen kiégett nyoma, egyes lakóházak padlójában különböző méretű karólyukakat figyeltünk meg, melyek a tetőszerkezetet tartották. A házak betöltésében kevés leletanyagot találtunk: edénytöredéket, állatcsontot, patics és vaseszközök töredékét. Az objektumok legnagyobb része méhkas alakú gödör, melyek általában 1–2 m átmérőjűek és 0,4–2 m mélyek voltak. Néhány gödör alján vörös, átégett réteget találtunk, ezekben az objektumokban az állatcsontok aránya megnőtt. A településen előkerült leletanyag összetétele nagyjából megegyezik a hasonló korú falvak szokásos leleteivel. A kerámia legnagyobb részét a különböző méretű, kézi korongon készült, homokkal soványított fazekak töredékei alkotják. Formájuk és méretük nagyon változatos. A kisméretű pohárkától a hombárig minden megtalálható. Színük a vörössárgától a barnán át a szürkéig változott. A két árok É–D-i irányú, sekély, rézsús falú és egyenes aljú. A valószínűleg rabolt szarmata férfisír D–É-i tájolású, nyújtott csontvázas volt, melynek nagy részét megsemmisítették. A jobb felkar és a bal lábszárcsont maradt a helyén. A sírgödör lekerekített sarkú, téglalap alakú, sekély volt. Melléklete: a lábánál kisméretű edényke és a kitermelt földhányóból vastárgy és bronzfibula töredéke.

Szettyénes-major: A 33. sz. műút É-i oldalától 50 m-re, a Hortobágyi ÁG elhagyott, leégett területén 2007. szeptember 14–24. között végeztük el a feltárást. A lelőhely védett legelőn helyezkedik el, egy alacsony földháton. A kivitelezési munkák közben 30–40 sötét objektum feltárását észleltük a kábelárok oldalában és sok szarmata kerámiadarabot, állati csontokat és paticsot találtunk a kitermelt földben. A nyomvonal közel 300 m hosszan haladt keresztül a lelőhelyen. Feltártunk 13 neolitik, 20 szarmata és 4 népvándorlás kori objektumot. A megfigyelt jelenségekből 11 cölöplyuk, 1 rövid árok, 2 épület, 1 kemence, 1 nyílt tűzhely és 21 gödör. Az egyik népvándorlás kori gödör funkciója kérdéses, mely 1,3×1,6 m nagyságú, négyzetes alakú, változó mélységű, melyben rendszertelenül lemélyedéseket találtunk és a gödör alján tűzhelynyomokat észleltünk. Leletanyag mind a három korból szegényes: kevés kerámiatöredék, állatcsont, paticsdarab, vaseszköz korrodált darabja, őrlő- és fenőkő.

KOLOZSI BARBARA

169. Hosszúhetény, római katolikus templom

(Baranya megye) Kú

2007 folyamán régészeti felügyeletet végeztem a sekrestye felújítási munkálatainál. A sekrestye bővítésének alapárkában korábbi épület maradványát, vagy egyéb régészeti objektumot nem találtam. A sekrestye szennyvízvezetékének ásott árókban jól látható volt, hogy a